

Minimální preventivní program Mateřská škola Horka nad Moravou

Č.j.: ZŠ/252/2021
Účinnost od: 1.4.2021

Obsah:

1. Úvod	2
2. Vytyčení sociálně patologických jevů	2
3. Cíle minimálního preventivního programu	2
4. Charakteristika školy	4
5. Analýza současného stavu.....	4
6. Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole	5
7. Spolupráce s rodiči	6
8. Vzdělávání pedagogů	7
9. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi	7
10. Organizace primární prevence - roční plány tříd	7
10.1 Plán primární prevence 1. třídy (zelené)	7
10.2 Plán primární prevence 2. třídy (modré)	11
10.3 Plán primární prevence 3. třídy (oranžové)	16
10.4 Plán primární prevence 4. třídy (žluté)	20
11. Závěr	26

1. Úvod

S chováním, které je charakteristické především nezdravým stylem života, nedodržováním nebo porušováním sociálních norem a etických hodnot se děti mohou setkat již v předškolním věku. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolní docházky a poskytnout dětem potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

2. Vytyčení sociálně patologických jevů

Prevence sociálně patologických jevů u dětí v působnosti naší školky představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- týrání a zanedbávání dětí
- drogové závislosti, alkoholismus, kouření
- šikanování, vandalismus a další formy násilného chování
- virtuální drogy (počítače, televize, video)
- xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus
- ekologie
- zdravý životní styl

3. Cíle minimálního preventivního programu

- preventivní výchovně vzdělávací působení se stane neoddělitelnou součástí výchovy, program je zaměřen na všechny děti v MŠ
- zvýšit odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům
- vytvářet elementární základy klíčových kompetencí v počáteční etapě vzdělávání, učit děti rozpoznat společensky nežádoucí jevy, nepodlehnout jim, pokud se s nimi v budoucnu setkají
- naplňovat kompetence podpory zdraví a zdravého životního stylu, ekologie
- navození atmosféry důvěry a vzájemného respektu mezi dětmi, rodiči a zaměstnanci školy

- navození příznivého klimatu školy, třídy
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu
- vzdělávání učitelů v oblasti prevence
- doplnit metodiky a odbornou literaturu vhodnou k plnění cílů, kterých chceme dosáhnout

Konkrétní úkoly a cíle pro prevenci před patologickými jevy:

Samostatnost, zdravá sebedůvěra a sebejistota – v sebeobsluze, v řešení každodenních situací, v rozhodování, plánování apod.

- odmítá násilí a zneužívání moci
- náznaky šikany řeší včas a otevřeně

Preventivně působit v co nejširší oblasti rizikových forem chování

- navrhnout další variantu řešení (co by se stalo, kdyby..)
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech, vnitřní pocit vlastní volby a úspěchu v konkrétní činnosti
- vymýšlet varianty řešení, experimentace, koordinace, spolupráce mezi dětmi
- prožitkové učení, verbalizovat činnosti, postupy, jednání
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, pohyb, životospráva – podílení se na přípravě zdravé stravy
- vytvářet povědomí, jak chránit své soukromí, intimitu
- mít představu o nebezpečí závislosti na škodlivém jednání, co ničí naše zdraví a život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků, vandalismus, agrese, násilí, xenofobie)
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- hodnotit své chování a chování druhých
- mít a hájit vlastní názor
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role, přijmout povinnost
- soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- přijímat pokyny a plnit činnosti podle instrukcí od kompetentní osoby
- bránit se projevům násilí a nevhodného chování
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých

- umět se přizpůsobit změnám
- uvědomovat si nutnost respektovat pravidla fungování skupiny

4. Charakteristika školy

Název: Základní škola a Mateřská škola Horka nad Moravou, příspěvková organizace

Sídlo: Lidická 9, Horka nad Moravou

Adresa MŠ: Lidická 10, Horka nad Moravou

Název zřizovatele: Obec Horka nad Moravou

ŠVP MŠ: O čtyřech královstvích

Počet tříd: 4

Kapacita dětí: 104 ve věkovém rozmezí 3 - 7 let

5. Analýza současného stavu (bezpečné prostředí v MŠ)

Škola respektuje identitu a individualitu každého člena, odmítá násilí a zneužívání moci, náznaky šikany řeší včas a otevřeně. Na prevenci se podílí celá škola.

Ve školních a provozních řádech a dalších vnitřních předpisech jsou stanovena přesná, srozumitelná pravidla a důsledky jejich porušení.

Každá třída má nastavená, společně vytvořená, vlastní pravidla. Je zaveden jasný informační systém pro všechny. ŠVP PV O čtyřech královstvích je základním kamenem budování vztahů, socializace, procesu učení i výchovy v MŠ.

Nosným pilířem je spolupráce a komunikace:

velmi dobrá spolupráce se zřizovatelem Obcí Horka nad Moravou, se spolky, nadacemi, s knihovnou, s rodiči a veřejností (místní tradice, zvyky, zapojení do vzdělávacího procesu, aktivit školy), spolupráce s odbornou veřejností, spolupráce mezi zaměstnanci školy a vedením (jednotný postup).

Celý fungující systém dále zajišťují dostatečné personální a materiálně technické podmínky školy:

- dostatečný počet kvalifikovaných zaměstnanců k zajištění bezpečného provozu MŠ (plán DVPP a samostudia, předávání informací ze studia – sdílení, pečlivé záznamy o pedagogické práci s dětmi, vedení portfolia dětí, evaluace integrovaných bloků, evaluace

školy, plány práce dětí s OŠD, IVP, spolupráce s ostatními zaměstnanci při aktivitách a akcích školy – společné dílny, pečení ve školce, zahradní slavnosti, farmářské trhy,..)

- denní režim uzpůsobený potřebám dětí, podporující zdravý životní styl
- koncepce rozvoje školy – zvelebování prostředí zahrady a školy, modernizace vybavení, doplňování pomůcek, hraček, plán údržby zařízení, propojenost života školy s přírodou, podpora ekologie, polytechniky

6. Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

Garantem programu je vedoucí učitelka mateřské školy. V rámci své činnosti připravuje Minimální preventivní program a jeho realizaci ve škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče i děti.

Garant:

- vytváří podmínky pro předcházení nežádoucích projevů chování
- koordinuje zpracování, kontroluje realizaci a vyhodnocuje prevenci nežádoucích jevů
- zapracovává aktuální problémy výskytu rizikového chování do Školního řádu
- podporuje týmovou spolupráci pedagogů a ostatních zaměstnanců MŠ
- spolupracuje s ostatními učitelkami, dalšími odborníky
- koordinuje další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence sociálně patologických jevů

Učitelka:

- podílí se na zpracování a realizaci programu prevence sociálně patologických jevů
- spolupracuje s vedoucí učitelkou při výskytu nežádoucích projevů chování
- diagnostikuje vztahy mezi dětmi
- motivuje k vytvoření podmínek a vnitřních pravidel v souladu se Školním řádem, vytváření bezpečné atmosféry a pozitivního klimatu
- spolupracuje s rodiči
- zpracovává zprávy o dětech pro odborníky a sociální pracovníky

7. Spolupráce s rodiči

Rodinná výchova je základ, na kterém škola staví. Občas je třeba tyto základy více či méně doladit, na některých nelze stavět vůbec. Některá rodina uplatňuje nadměrnou péči, někde jsou kladeny neodpovídající požadavky na dítě. Někdy je dítěti naopak dána naprostá volnost, někde je malá péče zdůvodněna nedostatkem času nebo je malý zájem o dítě. To vše ztěžuje orientaci dětí v životě a v jejich pozitivní socializaci.

Tato situace klade vysoké nároky na profesionalitu a lidskou kvalitu pedagogů. Při nevstřícném postoji rodiny je možnost mateřské školy přispět ke zdravému rozvoji dětí velmi ztížena. Je důležité citlivě vnímat chování a jednání dětí, při náznacích šikany je potřeba řešit ve spolupráci školy a rodičů dle stanovených postupů.

Rodiče vkládají do dětí zejména svůj vzorec chování. Mateřská škola může při dobré spolupráci s rodinou mnoho již založených rizikových prvků chování eliminovat. Při nezájmu školy a rodičů se ale již v mateřské škole vyskytne násilí, šikana, omezování práv, agrese. S těmito sociálně patologickými jevy se setkáváme již v prostředí nejmenších.

Navození otevřeného a oboustranně prospěšného procesu s rodiči, do kterého jsou rodiče vtahováni prostřednictvím dětí. Pohodové, otevřené klima v mateřské škole, dítě aktivní, samostatné a sebejisté, zlepšuje spolupráci s rodiči a jejich podporu školní práce a samozřejmě rodiče zpětně pozitivně ovlivňuje.

Aktivita pro rodiče:

- ✓ seznámení rodičů se základními cíli prevence sociálně patologických jevů a nežádoucích projevů chování dětí v MŠ (třídní schůzky)
- ✓ beseda, webinář pro rodiče k dané problematice
- ✓ poradenství v oblasti spolupráce rodičů, mateřské školy a odborníků
- ✓ účast rodičů na vzdělávacích aktivitách v mateřské škole
- ✓ zveřejnění Minimálního preventivního programu na nástěnkách v MŠ, na webových stránkách

8. Vzdělávání pedagogů

Kurzy, jednorázové semináře a besedy dle aktuální nabídky institucí a organizací poskytujících vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů, metod vzdělávání dětí s poruchami chování dle finančních možností školy.

Samostudium k dané problematice (Informatorium, publikace, internet).

9. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

- Policie ČR
- PPP Olomouc
- Hasiči
- Lékaři (ošetřující)
- KÚ Olomouc
- MMO – odbor školství
- Instituce poskytující další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů

10. Organizace primární prevence – roční plány tříd

Organizace primární prevence vychází z ročních plánů tříd. Roční plány primární prevence jsou tvořeny v návaznosti jak na Školní vzdělávací program, tak i na Třídní vzdělávací program každé třídy.

10.1 Plán primární prevence 1. třídy (zelené)

Název: „Hrajeme si, nezlobíme, o světě pak leccos víme“

1. Poznávám místo mimo domov (září – listopad)

Cíl :

- vést děti k navazování kontaktů během dne
- seznámit se s vnitřním i vnějším prostředím mateřské školy

- uvědomovat si nutnost respektovat pravidla fungování skupiny
- učit se poznávat sám sebe
- poskytovat pravdivé informace o lidském těle, jeho růstu a vývoji,
- udržovat své tělo ve zdraví, vědět co mu škodí
- mít povědomí o zdravé životosprávě

Charakteristika bloku:

Dodržování základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky, pečování o své zdraví i zdraví ostatních, společně budeme tvořit třídní pravidla, která se budeme snažit respektovat, povedeme děti být citově samostatný nejen v období adaptace a utvořit si tak kladný vztah ke školce, dětem a učitelkám, vést ke správným návykům společenského chování (zdraví, prosit, požádat o pomoc,...), vnímat přírodu kolem sebe a využívat ji pro venkovní aktivity.

Aktivity:

- informovanost rodičů – třídní schůzky
- tvoření třídních pravidel s piktogramy
- cestování po MŠ
- adaptační programy
- zdravé pečení
- U doktora – dramatizace
- kouzelný les pozvání – tvoření z přírodnin
- společná akce s rodiči – brigáda na zahradě MŠ, drakiáda, lampionový průvod

2. Já, ty, my (prosinec – únor)

Cíl:

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním
- získávat sebevědomí, mít a hájit svůj názor
- hodnotit své chování a chování druhých
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- bránit se projevům nevhodného chování a násilí
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role
- vytváření povědomí o existenci jiných kultur a národností
- uvědomovat si vliv zimního počasí na lidské tělo

- být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem

Charakteristika bloku:

Rozlišovat citové projevy v důvěrném rodinném a cizím prostředí, seznamovat se s péčí o tělo před nadcházející zimou, vytvořit představy o světě, ve kterém žijeme, vést děti k zimním sportům, poznávat tradice a připravit se na advent, vnímat sounáležitost s rodinou, vytvářet základy k estetickému vztahu ke světu, kultuře, k životu.

Aktivity:

- tvoření vánočních přání pro své blízké
- zdobení stromečku pro zvířátka v přírodě se spolupráci rodičů
- divadelní představení v MŠ
- společné tvoření s rodiči – Vánoční dílny
- návštěva horecké knihovny
- zimní radovánky se sněhovou nadílkou
- dětský maškarní karneval

3. **Když na světě všechno ožívá** (březen – květen)

Cíl:

- posilovat radost z objevovaného
- probouzet zájem a zvědavost dítěte
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná, dokázat se bránit projevům násilí, ponižování a ubližování
- popsat skutečnou situaci
- respektovat potřeby jiného dítěte
- upevňovat citový vztah k rodičům, prarodičům
- osvojit si poznatky o okolním světě, které jsou dítěti blízké a využitelné pro další učení a životní praxi
- rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Charakteristika bloku:

Uvědomovat si, že někteří lidé se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat ostatní lidi kolem sebe, chápat, že každý má ve společnosti svoji roli, poznávat

zákonitosti předjaří (od semínka po rostlinu), prohlubovat city k živým bytostem (poznávání domácích zvířat a mazlíčků), poznávat tradice Velikonoc, význam bylinek pro zdraví, vědět, co můžeme pěstovat na zahradách a proč, umět zacházet s běžnými pracovními pomůckami, všímat si nepořádku, škod a upozornit na ně.

Aktivity :

- setí velikonočního osiva
- jarní práce - zalévání rostlin a bylinek na zahradě MŠ
- výprava ke koním na loveckou chatu
- vycházky do CHKO Litovelského Pomoraví – poznávání jarních kyticěk, výroba herbáře
- besídka ke dni matek
- pokusy s vodou, hlinou, vzduchem

4. Já ve velkém světě (červen)

Cíl :

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- rozvíjet komunikativní dovednosti (verbální i neverbální)
- vytvářet základní poznatky vedoucí k pochopení symbolů a jejich funkci
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi i staršími, v případě potřeby požádat druhého o pomoc

Charakteristika :

Založit u dítěte elementární znalosti o dění okolního světa, rozvíjet sounáležitost s přírodou, loučení se školkou.

Aktivity :

- slavnostní vyřazení školáčků – Zahradní slavnost s rodiči
- poslední spaní předškoláků v MŠ
- beseda se složkami IZSO
- výlet do zoo

Vypracovala: Mgr. Monika Stodolová

10.2 Plán primární prevence 2. třídy (modré)

Název: „Putování s žabákem Ferdou Emušákem“

1. Táto, mámo, dokážu být samostatný (září, říjen, listopad)

Cíl:

- vést děti k samostatnosti a navazování kontaktů
- zvládnout sebeobsluhu a hygienické návyky
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- rozlišit co je pro zdraví prospěšné a co mu škodí
- poznat své tělo a jeho vývoj

Charakteristika bloku:

Naučit děti jak je důležité dodržovat pravidla, která si společně vytvoří ve třídě, na zahradě, v přírodě a na vycházce. Vytvořit u dětí pocit jistoty, bezpečí a důvěry. Děti vědí na koho se obrátit v případě potíží, a to nejen na půdě školy. Poznat co je zdravé pro naše tělo – cvičení, čerstvý vzduch, zdravé potraviny. Uvědomit si nebezpečí závislosti na tom, co by mohlo ohrozit naše zdraví a život. Vědět, jak se třídí správně odpad a co znamená udržitelné způsoby života.

(intolerance, drogové závislosti, vandalismus)

Aktivity:

- třídní schůzky s rodiči
- společné setkání s rodiči třídy - opékání na zahradě MŠ
- trhy na školkové zahradě – rodiče, děti
- společné vytváření pravidel třídy s piktogramy a jejich respektování
- divadelní představení v MŠ
- pohybovat se bezpečně v umývárně, na zahradě a na procházkách
- spolupráce s policií ČR – návštěva policie ve školce – představení zásad správného dodržování pravidel silničního provozu a dalších nástrah úzce spojených s dětmi
- vaření a pečení ze zdravých potravin
- výroba sirupů z bylinek ze školkové zahrady
- návštěva knihovny

- dramatizace pohádky O víle Lesněnce
- zakopávání odpadků na hřbitov odpadků
- čtení z knih Ferda a jeho mouchy, Dědečku vyprávěj a Filipova dobrodružství

2. Než zavoní Vánoce (prosinec)

Cíl:

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním
- podpořit spolupráci s ostatními
- bránit se projevům nevhodného chování a násilí
- prožívat a dětským způsobem projevoval co cítí

Charakteristika bloku :

Děti budou prožívat čas adventu a vnímat sounáležitost se svou rodinou. Ukázat jim, že ne všechny děti se mají dobře a vést je k uvědomění lidské solidarity ke slabším jedincům a zvířatům. (týrání a zanedbávání dětí)

Aktivity:

- návštěva sociální pracovnice – představení konkrétního příběhu dítěte v nelehké situaci
- dramatizace Příběh sv. Mikuláše
- tvoření přání a dáreků pro blízkého
- Vánoční dílny s rodiči a sourozenci
- prodej výrobků a následné rozdělení peněz – část pošleme dítěti v nelehké životní situaci
- koledování v Horce
- zdobení stromečku pro zvířátka
- návštěva kostela
- čtení knih - 7 návyků šťastných dětí, Ferda a jeho mouchy, Dědečku vyprávěj

3. Zimní království (leden, únor)

Cíl:

- uvědomit si vliv zimního prostředí na lidské tělo
- vést děti k zimním sportům

- mít povědomí, kde hledat pomoc v případě potřeby
- bránit se projevům násilí jiného dítěte
- umět požádat o pomoc pro sebe i jiné dítě
- hodnotit své chování a chování druhých
- vytvořit si povědomí o existenci jiných kultur a národností

Charakteristika bloku:

Vytvořit si představy o světě, ve kterém žijeme a jeho odlišnosti v jiných kulturách. Vést děti k zimním sportům. Děti upozornit na různá nebezpečí zimních sportů a vědět, co dělat a jak zavolat pomoc. Poznat tradice masopustu.

(šikanování, vandalismus a další projevy násilí)

Aktivity:

- dětský karneval – masopust
- vaření masopustních dobrot ve zdravé variantě, za podpory rodičů
- zimní sportování – bobování, sáňkování, lyžování a bruslení
- příběhy z publikace pro učitelky „Aby se nic nestalo“
- hra na záchranáře – přivolání pomoci
- čtení z knih Filipova dobrodružství, Ferda a jeho mouchy

4. **Živá x neživá příroda** (březen, duben)

Cíl:

- uvědomovat si nutnost respektování pravidel, fungování skupiny
- řešit náznaky šikany včas a otevřeně
- pěstovat úctu k životu stáří x mládí
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi
- být citlivý ve vztahu k živým bytostem, přírodě a věcem
- chránit přírodu a živé tvory
- posilovat radost z objeveného a probouzet zájem a zvědavost dítěte

Charakteristika bloku:

Všímat si nepořádku, škod a upozornit na ně. Všímat si nepořádku přírodě odhazování odpadků, ničení věcí. Zjistit, jak já můžu pomoci. Poznat vývoj rostlin a živočichů v jarním období. Seznámit se s tradicemi velikonoce.

(vandalismus, násilné chování)

Aktivita:

- jarní práce na záhoncích – setí, sázení, zalévání a starost o rostliny
- vynášení Moreny
- velikonoční dílny s rodiči
- varění s jarními bylinkami
- výpravy za zvířátky v lese
- zajímavá místa obce, návštěva mlýna – vodní elektrárna
- čistíme les a studánky na Sluňákově, u Moravy
- brigáda s rodiči na školkové zahradě
- návštěva hasičské zbrojnice
- čtení z knih Aby se nic nestalo, Ferda a jeho mouchy, Filipova dobrodružství

5. **Putování po světě** (květen, červen)

Cíl:

- upevňovat vztah k rodičům a prarodičům
- popsat skutečnou situaci
- osvojit si poznatky o okolním světě, které jsou dítěti blízké a využitelné pro další učení
- seznamovat se s tím, že není vhodné žít nezdravým stylem života

Charakteristika bloku:

Mít radost z radosti druhých rodin. Uvědomit si, že někteří lidé se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat ostatní lidi kolem sebe. Založit u dítěte elementární znalosti o dění okolního světa. Poznat, že ve světě žijí lidé různé barvy pleti, zvyků a náboženství. Podpořit u dětí zdravé sebevědomí, samostatnost a schopnost být tolerantní. Uvědomit si možné nebezpečí v létě a dokázat si poradit, vědět, co dělat. Zájem a potřebu pospolitosti třídy (spol. akce, výlety atd..)

(rasismus, antisemitismus, virtuální drogy)

Aktivity:

- besídka ke dni maminek
- zastavení u pomníku – povídání, proč tady stojí
- návštěva kostela s průvodcem
- hra na Indiány, kovboje a africké kmeny
- vaření a ochutnávka japonské, italské a mexické kuchyně
- požívání nudlí čínskými hůlkami
- přednáška o životě na jiných kontinentech
- přednáška pro rodiče o nebezpečnosti virtuálních drog (počítač, televize, video hry...)
- pasování a spaní předškoláků ve školce a Zahradní slavnost
- výlet na kolech s tatínky
- seznamovat se s piktogramy a jejich významem v přírodě
- příběhy z publikace „Aby se nic nestalo“ a práce s nimi s návazností jak zavolat o pomoc
- čtení knih Modrý Pořouch, 7 návyků šťastných dětí, Ferda a jeho mouchy

Vypracovala: Ladislava Hufová

10.3 Plán primární prevence 3. třídy (oranžové)

Název: „Putování s Filipem“

1. Září

Cíl:

- samostatně se rozhodovat v některých činnostech
- vnitřní pocit vlastní volby

Charakteristika bloku:

Rasismus, intolerance.

Aktivity:

- příběhy s obrázky Řekni mi

2. Říjen

Cíl:

- zajímat se o udržování těla ve zdraví
- prevence drogové závislosti, alkoholismu, kouření

Charakteristika bloku:

Mít představu o nebezpečí závislosti na tom, co by mohlo ohrozit naše zdraví a život.

Aktivity:

- sestavování zdravého jídelníčku
- výroba zdravé svačiny

3. Listopad

Cíl:

- uvědomovat si nutnost respektovat pravidla fungování skupiny
- experimentace a spolupráce

Charakteristika bloku:

Chápání významu třídění odpadků.

Aktivity:

- hry s ekologickou tematikou
- pracovní listy Myška Šňupka a myšák Koumák
- vnímání umístění kontejnerů a jejich užití v obci

4. Prosinec

Cíl:

- učit se rozpoznat nežádoucí jevy, týrání a zanedbávání dětí

Charakteristika bloku:

Rozvíjení smyslu pro zodpovědnost.

Aktivity:

- hry s tematikou zaměřenou na týrání, zanedbávání péče o děti, zvířata
- Na návštěvu, Na televizní zprávy

5. Leden

Cíl:

- navrhnout varianty řešení-šikana, vandalismus
- formy násilného chování

Charakteristika bloku:

Dodržování pravidel.

Aktivity:

- vyhodnotit nebezpečí, které nás může ohrozit na životě
- sportování, cestování, návštěva

6. Únor

Cíl:

- chápat, že některé změny mohou prostředí chránit, ale také ničit, poškozovat

Charakteristika bloku:

Prožitkové učení.

Aktivity:

- práce s knihou Filipova dobrodružství (Filip a Modrá babička)
- výroba zeměkoule

7. Březen

Cíl:

- uvědomovat si nutnost respektování pravidel, fungování skupiny

Charakteristika bloku:

Utvářet si představu o dodržování pravidel a fungování skupiny.

Aktivity:

- námětová hra Jedeme na výlet
- co nás může překvapit, s čím se můžeme setkat (nevhodné chování cestujících, dopravní nehoda)

8. Duben

Cíl:

- řešit náznaky šikany včas a otevřeně

Charakteristika bloku:

Učit se popsat skutečnou situaci, uvědomit si, že ne všichni lidé respektují pravidla a mohou tím ohrožovat bezpečí druhých.

Aktivity:

- práce s knihou Filipova nová dobrodružství
- vytváření modelových situací, se kterými se můžeme setkat

9. Květen, červen

Cíl:

- seznamovat se s tím, že není vhodné žít nezdravým stylem života
- virtuální drogy, časté sledování televize, používání počítačů, hraní počítačových her

Charakteristika bloku:

Projevovat zájem o knížky, hudbu, divadlo, historii, vytvářet si představu jaké jsou možnosti aktivního odpočinku (sport, práce na zahradě).

Aktivity:

- zpívání
- čtení, dramatizace pohádek
- pomoc na zahradě, vycházky do lesa
- těšení se z hezkých a příjemných zážitků
- práce s knihou 7 návyků šťastných dětí

Vypracovala: Milana Zapletalová

10.4 Plán primární prevence 4. třídy (žluté)

Název: „Pejsek Baryk ukazuje dětem, jak správně a zdravě žít“

Charakteristika třídního minimálního preventivního programu (MPP):

Plyšový pejsek Baryk bude děti doprovázet minimálním preventivním programem po celý školní rok. Sociálně patologické jevy se dotýkají i dětí, které navštěvují mateřskou školu. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolní docházky a poskytnou dětem potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

MPP zahrnuje tyto specifické cíle:

- zdravý životní styl, ekologie
- prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu a intolerance
- prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření
- prevence týrání a zanedbávání dětí
- prevence kriminality a delikvence
- prevence virtuálních drog – počítač, televize, video

1. **Já a kamarádi** (září) – prevence kriminality a delikvence

Cíle:

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus...)
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí postižený...)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty
- zasadit se o to, aby děti znaly svá práva ve společnosti – dětská práva
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou

Charakteristika bloku:

Děti si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu, respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování. Děti vědí na koho se obrátit v případě potíží, a to nejen na půdě školy, děti mají důvěru v učitelky.

Aktivity:

- třídní schůzky s rodiči
- spolupráce s rodiči (opékání párků na zahradě MŠ)
- společně vytvářet pravidla a respektovat je při hrách, při práci, při stolování a podávání jídla
- divadelní představení v MŠ
- seznámit se s pravidly na elipse a při práci s Montessori pomůckami
- pohybovat se bezpečně v umývárně, na zahradě a na procházkách
- uvědomit si případná nebezpečí ve svém okolí
- spolupráce s policií ČR, záchranným systémem a hasiči (formou přednášky a exkurse)
- dětské krádeže (maňáskové divadlo v MŠ)
- dětská lež (dramatizace pohádky Pinocchio)

2. **Moje tělo** (říjen, listopad) – zdravý životní styl

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl dětí – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit děti s různými styly života – vrcholový sport, modelky, vegetariánství
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC)
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – diety, obezita
- naučit děti „poskytnout“ první pomoc

Charakteristika bloku:

Děti mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat – relaxovat, dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...). Děti znají negativa a pozitiva různých stylů života a mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí.

Aktivity:

- cvičení, jóga
- výlety a vycházky do blízkého okolí
- pečení ze zdravých surovin
- rozlišujeme zdravé a nezdravé potraviny
- sběr ovoce a zeleniny
- farmářské trhy (akce s rodiči)
- osobní hygiena (správný postup mytí rukou)
- písně a básně s tematikou lidského těla
- prevence obezity – O koblížkovi

Otesánek

- U lékaře (námětová hra)
- divadelní představení v MŠ

3. **My a rodina** (prosinec, leden) – týrání a zanedbávání dětí

Cíle:

- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska..
- předkládat témata „sexuální výchovy“ jako přirozenou věc – odlišnosti obou pohlaví - funkce, porod...
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání –pedofilie, sex.vydírání, pornografie...
- podporovat zdravé sebevědomí dětí a citlivě přistupovat k jejich prvním vztahům – přátelství

Charakteristika bloku :

Děti lépe rozumí svým citům a tělesným odlišnostem - nestydí se za ně, dokážou říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání. Děti dokážou rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka), budují dlouhodobé vztahy postavené na partnerství a přátelství, mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám - rodina, mateřství.

Aktivity:

- rodina (námětová hra)

- tvoření přání a dárků pro své blízké
- vánoční dílny (společná akce s rodiči a prarodiči, sourozenci ...)
- divadelní představení v MŠ
- návštěva kostela
- návštěva místní knihovny
- provozování zimních sportů nejen s rodiči
- koledování po Horce n. Moravou

4. **Civilizace** (únor, březen, duben) - prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence projevu xenofobie, rasismu, antisemitismu, intolerance

Cíle:

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- pěstovat úctu k životu (stáří x mládí, fauna a flóra...)
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- podporovat v dětech jejich přirozenou potřebu poznávat nové
- posilovat hodnotu vzdělání
- zajistit bezpečnost dětí na skrytých místech školy
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany

Charakteristika bloku:

Mezi dětmi nebují šikana, děti mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním. Děti se samostatně rozhodují, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní, mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (spol. akce, výlety atd.), na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra. Děti zajímá multikulturní společnost a postoje – např.: jak se žije v Africe, Japonsku, Grónsku (rasismus, xenofobie...). Děti jsou ochotny řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogickým vedením najít řešení.

Aktivity:

- hledání v knihách a encyklopediích (národnosti)
- skládání puzzle – světadíly
- hra na Indiány, kovboje a africké kmeny
- ochutnávka japonské, mexické a italské kuchyně
- pojídání nudlí čínskými hůlkami
- shlédnutí pohádky „Malý indián“
- vyhledávání na globusu
- čtení pohádky „Princezna bílých tygrů“

5. **My a svět** (květen, červen) – Ekologie a prevence virtuálních drog (počítač, televize, video, mobilní telefony)

Cíle:

- seznámit děti se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, Reality show, sázení
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání vir.drog – znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost
- stanovit a posilovat v dětech pravidla pro užívání vir.drog
- podporovat počítačové hry, filmy skladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...)
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- trávit čas v přírodě
- zanechávat za sebou co nejmenší ekologickou stopu
- šetřit vodou a přírodními zdroji
- znát problematiku třídění odpadu

Charakteristika bloku:

Děti mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat – relaxovat, děti znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog, jsou si vědomi pravidel pro užívání vir.drog a znají následky jejich porušování. Děti nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů.

Aktivity:

- sběr odpadků v blízkém okolí
- třídění odpadků
- výsadba stromů a rostlin
- brigáda na zahradě MŠ (spolupráce s rodiči)
- besídka ke Dni matek
- školní výlet
- pasování předškoláků a spaní v MŠ
- zahradní slavnost

Další činnosti směřující k prevenci:

- spolupráce s rodinou - rodiče jsou prostřednictvím učitelů informováni o realizaci minimálního preventivního programu na škole
- problémy spojené se sociálně patologickými jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci
- spolupráce se ZŠ – vedení ZŠ, 1. tř. – návštěvy
spolupráce s PPP – vyšetření dětí, poradenské možnosti, přednášky
- spolupráce se zřizovatelem – materiální vybavení, návštěvy
- spolupráce s organizacemi – Policie ČR, hasiči
- společenská vystoupení
- návštěvy divadelních představení a kina
- sportovní aktivity, soutěže
- zájmové činnosti
- odborné vzdělávání pracovníků - využití odborné literatury, účast na seminářích
- využití metod práce jako jsou besedy, diskuse, sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého návrhu a podobně
- zájmové kroužky v MŠ

Vypracovaly: Kateřina Husičková
Martina Kovaříková

11. Závěr

Prevence musí být prováděna systémově a každodenně, v optimálním životě je prevence a zdravý životní styl přirozenou součástí života školy.

Zpracovala: Radoslava Klímová
vedoucí učitelka MŠ